

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-181

16 EKİM DÜNYA GIDA GÜNÜ

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)'nın kuruluş yılı olan 16 Ekim 1945 tarihi, her yıl 16 Ekim "**Dünya Gıda Günü**" olarak kutlanmaktadır. Dünya genelinde FAO üyesi 150'den fazla ülkede, açlık ve yoksulluk çekenler için farkındalık yaratmak, herkesin gıda güvenliğine ve besleyici gıdalara ulaşmasına katkı sunmak ve harekete geçmek amacıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Dünya Gıda Günü, Birleşmiş Milletler'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefinin ikincisi olan "**2030'da Sıfır Açlık**" (**Zero Hunger**) amacına yönelik olarak önemli bir farkındalık günü olarak da kabul edilmektedir.¹

Dünya Gıda Günü ve Sıfır Açlık Hedefinin Önemi

- ✓ Beslenme hakkı temel bir insan hakkıdır. Bununla birlikte Birleşmiş Milletler'in son verilerine göre dünyada 815 milyon kişi açlıkla karşı karşıyadır; yani dünyadaki her dokuz kişiden birisi açlıkla mücadele etmektedir.²
- ✓ Sürdürülebilir gıda sistemlerine ve kırsal kalkınmaya yatırım yapmak demek, dünyanın artan nüfusunun beslenmesi, küresel iklimin korunması, göç ve yerinden edilmenin temel sebepleri gibi başlıca küresel sorunlara değinmek demektir.
- ✓ Açlığa son vermeden ve sürdürülebilir, dayanıklı, iklim uyumlu tarım ve gıda sistemleri olmadan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşmak mümkün değildir.
- ✓ Sıfır Açlık hedefine ulaşmak mümkündür. Çünkü FAO tarafından izlenen 129 ülkenin 72'si hâlihazırda 2015 yılına kadar açlık çeken insanların sayısını yarı yarıya azaltma hedefine ulaşmıştır. Son 20 yılda, bir çocuğun beş yaşından önce ölme ihtimali neredeyse yarı yarıya azalmış, her gün yaklaşık 17.000 çocuğun hayatı kurtulmuştur. 1990'dan bu yana aşırı yoksulluk oranları yarı yarıya azaltılmıştır.¹

Dünya Gıda Günü 2017 yılı teması

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü tarafından belirlenen 2017 yılı teması, '**Göçün geleceğini değiştirin: Gıda güvenliği ve kırsal kalkınmaya yatırım yapın**' olmuştur.

Bir ülke içinde ya da uluslararası sınırlardaki insanların hareketine göç denilmektedir. FAO, nedenleri, süresi ve gönüllü ya da istem dışı olup olmadığına bakılmaksızın her tür hareketi ifade etmek için göç terimini kullanmaktadır. Birleşmiş Milletler kayıtları insanların çoğunlukla zorunlu olarak ve çaresizlik nedeniyle göç ettiğini göstermektedir. İnsanlar çatışma, zulüm ve doğal afetler nedeniyle yerlerini değiştirmektedir. Yoksulluk, geçim kaynaklarının azalması veya aşırı baskılardan dolayı başka çareleri olmadığını hissettikleri için göç etmektedir. Birleşmiş Milletler rakamları, yaklaşık 244 milyon uluslararası göçmen olduğunu, kendi ülkeleri içinde göç eden 763 milyon kişi olduğunu göstermektedir. Göç, düzenli ve insani bir şekilde yönetilirse, göçmenler hem geldikleri ülkede hem de kendi ülkelerinde ekonomik büyümeye katkıda bulunabilir. Göçmenler geldikleri ülkeler veya

¹ [Internet] <http://www.fao.org/world-food-day/2017/about/en/> (Erişim tarihi 06.10.2017)

² [Internet] <http://www1.wfp.org/zero-hunger> (Erişim tarihi 09.10.2017)

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-181

bölgeler için yeni iş gücü kaynakları sağlayabilir.^{3,4,5}

Gıda güvenliği, herkesin, her zaman, aktif ve sağlıklı bir yaşam için beslenme ihtiyaçlarını ve besin tercihlerini karşılayan yeterli, güvenli ve besleyici gıdaya fiziksel, sosyal ve ekonomik erişiminin olmasıdır. Tüm dünyada insanların yaşamak, bedensel ve diğer açılardan gelişimlerini sağlamak için yeterli gıdaya ulaşmaları ve bu gıdaların sağlık yönünden güvenli olması temel bir hak olarak görülmektedir.⁶

Tarım ve kırsal kalkınma; çevresel bozulma ve iklim değişikliği nedeniyle ortaya çıkan kırsal yoksulluk, gıda güvenliğinin olmaması, eşitsizlik, işsizlik ve doğal kaynakların tüketimi gibi göçün temel nedenlerine cevap olabilir. Kırsal kalkınma, insanlara küçük süt veya kümes hayvanları üretimi, gıda işleme veya bahçecilik işletmeleri gibi iş fırsatları yaratarak insanları göçe zorlayan faktörleri de ele alabilir. Aynı zamanda, artan gıda güvenliği, daha dayanıklı geçim kaynakları, sosyal korumaya daha iyi erişim, doğal kaynaklar üzerindeki çatışmanın, çevre bozulması ve iklim değişikliğinin azaltılmasına yol açabilir. Sürdürülebilir kırsal kalkınmaya yatırım yaparak, yerinden olmuş insanların ve ev sahibi toplulukların direncini artırma potansiyelini kullanarak uzun vadeli iyileşme ve kapsayıcı ve sürdürülebilir büyümenin zemini oluşturulabilir.^{3,4,5}

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün göç konusundaki çalışmaları

Koşulların iyileştirilmesi ve gidilen ülkelerde alternatif geçim imkânları yaratılması yoluyla, çaresizlikten kaynaklanan göçün temel nedenlerini ele alma ve terk edilen ve varılan ülkelerde göçün kalkınma potansiyelini kullanma amacını taşır. Ayrıca, yerinden edilmişlere, ev sahibi topluluklara ve kriz durumlarındaki insanlara başka destekler de sunar. Bu amaçla hedefleri;

- ✓ Çaresizlikten kaynaklanan göçün temel nedenlerine ve etmenlerine cevap vermek,
- ✓ Gençler, kadınlar ve göç edebilecek diğer insanlar için tarımsal ve tarım dışı iş imkânları yaratmaya yardımcı olmak,
- ✓ Kırsal alanlardan yapılan göçün güvenli, düzgün ve düzenli olmasını teşvik etmek ve bu amaçlarla uyumlu kamusal bilgi kampanyalarını ve politikalarını desteklemek,
- ✓ Tarım ve kırsal kalkınma için göç potansiyelinden yararlanmak,
- ✓ Arazi ve doğal kaynaklar üzerindeki çatışmaları önlemek,
- ✓ Doğal ya da insan kaynaklı felaketlerin tetiklediği uzun süren krizlerden etkilenen toplulukların dayanıklılığını güçlendirmek,
- ✓ Yerinden olmuş kişilerin ev sahibi topluluklarla uyumu için sürdürülebilir stratejiler geliştirmektir.

³ [Internet] <http://www.fao.org/3/a-i7456e.pdf> (Erişim tarihi 06.10.2017)

⁴ [Internet]

http://www.tarim.gov.tr/ABDGM/Belgeler/Uluslararası/C4%B1%20Kurulu%C5%9Flar/D%C3%BCnya%20g%C4%B1da%20g%C3%BCn%C3%BC/FAO_BROSUR%20turkce.pdf (Erişim tarihi 06.10.2017)

⁵ [Internet] <http://www.fao.org/world-food-day/2017/theme/en/> (Erişim tarihi 06.10.2017)

⁶ [Internet] <http://www.fao.org/docrep/005/y4671e/y4671e06.htm> (Erişim tarihi 06.10.2017)

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-181

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

SÜRDÜRÜLEBİLİR
KALKINMA

HEDEFLERİ

Dünya Gıda Günü 16 Ekim 2017

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü 2018 yılında Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ile birlikte, göç konularında uluslararası düzeyde diyaloga yardımcı, kurumlar arası bir organ olan Küresel Göç Grubu'nun (GMG) eş başkanlığını yapacaktır.^{3,4,5}

Bu doküman Dr. Merve Çolaklar, Dr. Tuğba Demir tarafından Prof. Dr. Dilek Aslan, Öğr. Gör. Dr. Sema Attila, Öğr. Gör. Dr. A. Tülay Bağcı Bosi rehberliğinde 06.10.2017 tarihinde hazırlanmıştır.

Bu bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:
Çolaklar M, Demir T, Aslan D, Attila S, Bağcı Bosi T. 16 Ekim Dünya Gıda Günü. HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi-181. [Internet]
<http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/> Erişim:16.10.2017